INITIAL DRAFT RELEASE

ओं नमः परमात्मने, श्री महागणपतये नमः, श्री गुरुभ्यो नमः, हरिः ओं ॥

कृष्ण यजुर्वेदीय तैत्तिरीय संहिता घनसन्धिः – काण्डं 1

Version Notes:

This is the first initial draft version 0.0 dated September 30, 2020.

This version is a test version to obtain feedback from Vedic Students and Scholars to make further improvements on a collaborative basis through Volunteers.

Kindly note that this book is **not exhaustive nor has every detail that a** student may be searching for. This book shall be used only under the guidance/advice of a qualified Guru.

Introduction Notes:

VedaVMS as a group had reference of "Ganasandhi" book through an article written by a senior Vedic scholar two/three year ago. We searched for the same and could get it through a well wisher last year. This is a scanned copy from an old book. We understand this book is available in Grantha lipi and Telugu lipi. We do not know the source or details of the author(s) of this book, publisher, year and edition. We have requested for the same. Any reader of this book may provide these details if they come to know of the correct source in Grantha lipi which we have used as source material.

We understand that this book is a great handbook for Students learning Gana Paata. This book gives reference to all important vaakyams, prapaatkam wise, in Taittirlya SamihitA for learning Ganam. The original book gives all Katina (difficult) panchaatis in a separate Section. Grammar hints are given in short form. This book also lists dvipadam and has other references which we plan to cover later.

We have attempted to type the same using Baraha transliteration utility in Sanskrit. Based on the feedback and utility and availability of volunteers this book may be compiled in Malayalam, Tamil or other Indian languages that are supported by Baraha or using any other useful software/utility.

Acknowledgements: We would like to express our heartfelt thanks to the Authors, Publishers of the Book and the person who shared the book with our well-wisher. We acknowledge the role of **Shri K.E. Varada Desikan** of Pondicherry for reaching the source copy of the book in PDF form in Grantha lipi.

Note for Usage:

- 1. We have added our notes and comments in English so that Student gets the reference of the Rules.
- 2. The original text as typed from "GanaSandhi grantham" book is given in **Bold dark** fonts. Each vaakyam given in Ganasandhi book is serially numbered with reference to panchaati number in SamhitA.
- 3. We have tried to give sample of Padams, Padams in a Gana vAkyam (Gana purva padam in format of 1,2 / 2,1 / 1,2,3 / 3,2,1 / 1.2.3) and Gana vAkyam on a sample basis only.
- 4. We have given reference to rules in other books on Jatai and Gana like Jata Mani, Jata DarpaNam and Gana DarpaNam. We have given a note as to whether it is as per per "Gana Sandhi grantham" book (GS) or taken from other books for the benefit of readers.

Whatever is **not in Bold** or marked **in red font** is information for the readers, that it is an addition by VedaVMS Team.

Abbrevations

- GS Gana Sandhi (this Book)
- PS prAtiSAkyam
- GD Gana Darpanam
- JD Jata Darpanam
- JM Jata Mani

All the four books mentioned above are available in www.vedavms.in under page SikShA and Lessons.

Special note to readers

- The vaakyams given in each of the prapaataka is numbered serially by us though such numbering is not given in the source.
- The source book has reference to an earlier panchaati and is given sometimes later. For example, a vakyam of TS 1.5.6.3 may be serial numbered by us as 23 based on the order in the Book, but T.S 1.5.6.2 may be given next, which we have numbered as 24.

- We have cut and paste vakyam from SamhitA text therefore, sometimes the first and final letters of the vaakyam may have incorrect swaram reference e.g last letter of vakyam is shown as anudAttam, first letter of a vakyam is Swaritam; these may be ignored.
- Kindly ignore extra spaces given between padams, if any.
- Please give your valuable suggestions, comments and notify errors to our email id - vedavms@gmail.com

Contents

Ghana Sandhi – Kaandam 11	7
1.1 प्रथमं काण्डे प्रथमः प्रश्नः (दर्शपूर्णमासौ)	7
Section 1 - General panchaati	
Section 2 - Katina Ghana panchaati	21
1.2 प्रथमकाण्डे द्वितीयः प्ररुनः – (अग्निष्टोमे क्रयः)	22
Section 1 - General panchaati	22
Section 2- Katina Ghana panchaati	29
1.3 प्रथमकाण्डे तृतीयः प्रश्नः –(अग्निष्टोमे पशुः)	30
Section 1 - General panchaati	30
Section 2 - Katina Ghana panchaati	32
1.4 प्रथमकाण्डे चतुर्थः प्रश्नः-(सुत्यादिने कर्तव्या ग्रहाः)	33
Section 1 - General panchaati	33
Section 2 - Katina Ghana panchaati	37
1.5 प्रथमकाण्डे पञ्चमः प्रश्नः – (पुनराधानं)	38
Section 1 - General panchaati	38
Section 2 - Katina Ghana panchaati	46
1.6 प्रथमकाण्डे षष्ठः प्ररुनः – (याजमानकाण्डं)	48
Section 1 - General panchaati	48
Section 2 - Katina Ghana panchaat	53
1.7 प्रथमकाण्डे सप्तमः प्रश्नः –(याजमान ब्राह्मणं)	55
Section 1 - General panchaati	55
Section 2 - Katina Ghana panchaati	60
1.8 प्रथमकाण्डे अष्टमः प्रश्नः – (राजसूयः)	62
Section 1 - General panchaati	
Section 2 - Katina Ghana panchaati	65

Alopa PrasanaH	66
Alopa AnuvakaaH	
Punarukta alopa Vyaakyaani	67
Punarukta lopa Vyaakyaani	
Three or Four pada jatai	
Dvi padam	
Tri kramam	

घनसन्धः - प्रथम काण्डे प्रथमः प्रश्नः (1.1)

ओं नमः परमात्मने, श्री महागणपतये नमः,

श्री गुरुभ्यो नमः हरिःओं

Ghana Sandhi - Kaandam 1

कृष्ण यजुर्वेदीय तैत्तिरीय संहितायां

1.1 प्रथमं काण्डे प्रथमः प्रश्नः (दर्शपूर्णमासौ)

Section 1 - General panchaati

1. इषे त्वो र्जे त्वा - 1.1.1.1

(Ghanam not given in GS, but given by us from other source as an example)

- 1.1. पदानि- इषे । त्वा । ऊर्जे ।
- 1.1. घन पूर्व पदानि इषे त्वा त्वा इषे इषे त्वा ऊर्जे ऊर्जे त्वा इषे इषे त्वा ऊर्जे ॥
- 1.1. घन वाक्यम् इषे त्वा त्वेष इषे त्वोर्ज ऊर्जे त्वेष इषे त्वोर्जे ॥
- 1.2. पदानि त्वा । ऊर्जे । त्वा ।
- 1.2 घन पूर्व पदानि त्वा ऊर्जे ऊर्जे त्वा त्वा ऊर्जे त्वा त्वा ऊर्जे त्वा त्वा ऊर्जे त्वा
- 1.2. घन वाक्यम् त्वोर्ज ऊर्जे त्वा त्वोर्जे त्वा त्वोर्जे त्वा ॥ त्वोर्जे त्वा ॥

घनसन्धः – प्रथम काण्डे प्रथमः प्रश्नः (1.1)

2. मा वः स्तेन ईशत माऽघश्यः – 1.1.1.1

(Ghanam not given in GS, but given by us from other source as an example)

- 2.1. पदानि मा । वः । स्तेनः ।
- 2.1. घन पूर्व पदानि मा वः वः मा मा वः स्तेनः स्तेनः वः

मा मा वः स्तेनः।

- 2.1. <mark>घन वाक्यम्</mark> मा वो वो मा मा वः स्तेनः स्तेनः वो मा । मा वः स्तेनः ॥
- 2.2. पदानि वः । स्तेनः । ईशत ।
- 2.2. घन पूर्व पदानि वः स्तेनः स्तेनः वः वः स्तेनः ईशत

ईशत स्तेनः वः वः स्तेनः ईशत ।

- 2.2. <mark>घन वाक्यम् वः</mark> स्तेनः स्तेनो वो वः स्तेन ईशतेशत स्तेनो वो वः स्तेन ईशत ॥
- 2.3. पदानि स्तेनः । ईशत । मा ।
- 2.3. घन पूर्व पदानि स्तेनः ईशत ईशत स्तेनः स्तेनः ईशत

मा मा ईशत स्तेनः स्तेनः ईशत मा।

2.3. घन वाक्यम् – स्तेन ईशतेशत स्तेनः स्तेन ईशत मा । मेशत स्तेनः स्तेन ईशत मा॥

घनसन्धः – प्रथम काण्डे प्रथमः प्रश्नः (1.1)

- 2.4. <mark>पदानि –</mark> ईशत । मा । अघशं ७्सः ।
- 2.4. घन पूर्व पदानि ईशत मा मा ईशतेशत मा अघशं एसः

अघरां एसः मा ईरातेरात मा अघरां एसः।

2.4. घन वाक्यम् – ईशत मा मेशतेशत मा ऽघश्र ्सो

ऽघशं ७्सो मेशतेशत माऽघशं ७्सः ॥

Note: lopam/elision of 'a' in aqGaSa#(gm)saH with itself

3. प्रेयमगाब्धिषणां बर्.हिरच्छ - 1.1.2.1

(Ghanam not given in GS, but given by us from other source as an example)

- 3.1. पदानि प्र । इयम् । अगात् ।
- 3.1. घन पूर्व पदानि प्र इयम् इयम् प्र प्र इयम् अगात् अगात् इयम् प्र प्र इयम् अगात् ।
- 3.1. घन वाक्यम् प्रेयमियम् प्र प्रेयमगादगादियम् प्र प्रेयमगात्।
- 3.2. <mark>पदानि इयम् । अगात् । धिषणा ।</mark>
- 3.2.घन वाक्यम् इयमगादगादियमियमगाद्–धिषणा धिषणा ऽगादियमियमगाद्–धिषणा ।

घनसन्धिः – प्रथम काण्डे प्रथमः प्रश्नः (1.1)

```
3.3.पदानि – अगात् । धिषणा । बर्.हिः ।
```

3.3.घन वाक्यम् — अगाब्धिषणां धिषणां ऽगादगाद्—धिषणां बर्.हिर् बर्.हिर् धिषणां ऽगादगाद्—धिषणां बर्.हिः ।

4. मा त्वाऽन्वङ्मा तिर्यक् पर्व ते -(1.1.2.1)

पदानि — मा । त्वा । अन्वक् । मा । तिर्यक् । पर्व । ते । Note: 'k' changes to 'ng'; elision of 'a' of anvak in both order

- 5. स ते माऽऽस्था दिन्द्रस्य त्वा (त्रिक्रमम्) 1.1.2.2 (Ghanam given in GS)
- 5.1. पदानि ते । मा । आ । स्थात् ।
- 5.1. <mark>घन वाक्यम् ते</mark> मा मा ते ते मा ऽऽस्थाथ् स्थादा मा ते ते मा ऽऽस्थात्

घनसन्धः – प्रथम काण्डे प्रथमः प्रश्नः (1.1)

```
5.2. पदानि – मा । आ । स्थात् ।
5.2. घन वाक्यम् – मा ऽऽस्थाथ् स्थादा मा मा ऽऽस्थात
पदानि – आ । स्थात् । इन्द्रस्य ।
घन वाक्यम् – आ स्थाथ् स्थादा स्था दिन्द्रस्येन्द्रस्य स्थादा
स्था दिन्दस्य
6. उर्वन्तरिक्षमन्विहि देवंगमं - (कम्पम्) - 1.1.2.2 (exp not in GS)
उरु । अन्तरिक्षम् । अनु । इहि । देवङ्गमम् ।
पदानि- उरु अन्तरिक्षम् अन्तरिक्षम् उरु उरु अन्तरिक्षम्
वाक्यम् – उर्वन्तरिक्षमन्तरिक्षमुरू(1)र्वन्तरिक्षम्
Note:
       when
               uru+antarikSham
                                combines
                                             in
                                                 many
                                                         places
  creating a PraSliShta Kampam.
7. ऋतावरी रूर्मिणी र्मधुमत्तमा - 1.1.3.1
ऋतावरीः । ऊर्मिणीः । मधुमत्तमाः ।
(Ghana vaakyam not given here in Ghana Sandhi (GS)
(The following Ghana vaakyam is taken from Ghana Darpanam
[GD] 18 and 78. Example given for Swarabhakti when Ru follows)
7.1 घन वाक्यम् –ऋतावरी रूमिणी रूमिणीर्. ऋतावरीर्.
ऋतावरी रूर्मिणीर् मधुमत्तमा मधुमत्तमा ऊर्मिणीर.
ऋतावरीर्. ऋतावरी रूर्मिणीर् मधुमत्तमः ।
```

```
घनसन्धिः – प्रथम काण्डे प्रथमः प्रश्नः (1.1)
```

```
7.2. पदानि – मा । ह्वाः । वसूनाम् ।
7.2. घन पूर्व पदानि – मा ह्वाः ह्वाः मा मा ह्वाः वसूनाम्
वसूनाम् हाः मा मा हाः वसूनाम्।
7.2 घन वाक्यम् – मा ह्वार् ह्वार् मा मा ह्वार् वसूनाम् वसूना
ह्वार् मा मा ह्वार् वसूनाम्।
Note: Visargam is 'r' for padam hvAH. PS 8.8
8. सोमेन त्वाऽऽतनच्मीन्द्राय दिध - 1.1.3.1
सोमेन । त्वा । आ । तनच्मि । इन्द्राय । दधि ।
9. धूरिस धूर्व धूर्वन्तं धूर्व तं योऽस्मान् धूर्वति तं धूर्वयं वयं
धूर्वामस्त्वं - 1.1.4.1
पदानि – धूः । असि । धूर्व । धूर्वन्तम् । धूर्व । तम् । यः ।
अस्मान् । धूर्वति । तम् । धर्व । यम् । वयम् । धूर्वामः । त्वम् ।
10. त्वां हिं्सिष मुरु वाताय - 1.1.4.2
त्वा । हि ्सिषम् । उरु । वाताय ।
11. इदं देवाना मिदमु नः सह - 1.1.4.2
इदम् । देवानाम् । इदम् । उ । नः । सह ।
```

```
घनसन्धिः – प्रथम काण्डे प्रथमः प्रश्नः (1.1)
```

12. सुवरिभ वि ख्येषं - (कम्पम्) - 1.1.4.2

सुवः । अभि । वि । ख्येषम् ।

- 13. अन्विह्यदित्यास्त्वोपस्थे 1.1.4.2
- 14. **देवो वः सवितोत् पुनातु** 1.1.5.1

देवः । वः । सविता । उत् । पुनातु ।

ा 15. आपो देवीरग्रेपुवो अग्रेगुवोऽग्रे – 1.1.5.1

Gana vAkyam for 15 given in GS and also in GD 49 & 94. Note: PS 11.16 there is no elision after word/padam- puvaH

- 15.1. पदानि देवीः । अग्रेपुवः । अग्रेगुवः ।
- 15.1. घन वाक्यम् देवी रग्रेपुवो अग्रेपुवो देवीर् देवी

रग्रेपुवो अग्रेगुवो ऽग्रेगुवो ऽग्रेपुवो देवीर् देवीरग्रेपुवो अग्रेगुवः ॥

- 15.2. <mark>पदानि</mark> अग्रेपुवः । अग्रेगुवः । अग्रे ।
- 15.2. घन वाक्यम् अग्रेपुवो अग्रेगुवो ऽग्रेगुवो ऽग्रेपुवो ॥
 अग्रेपुवो अग्रेगुवो ऽग्रे ऽग्रे ऽग्रेगुवो ऽग्रेपुवो अग्रेपुवो अग्रेगुवोऽग्रे॥

```
घनसन्धिः – प्रथम काण्डे प्रथमः प्रश्नः (1.1)
15.3. पदानि – अग्रेगुवः । अग्रें । इमम् ।
15.3. घन वाक्यम् – अग्रेगुवो ऽग्रे ऽग्रे उग्रेगुवो ऽग्रेगुवो
उग्र इम मिम मग्ने उग्रेगुवो उग्रेगुवो उग्र इमम्।
16. अद्ग्रिंसि वानस्पत्यः स इदं देवेभ्यो हव्य ए सुशमि शमि
ष्वेषमा वदोर्जमा वद द्युमद्वदत वयं - 1.1.5.2
अद्रिः । असि । वानस्पत्यः । सः । इदम् । देवेभ्यः । हव्यम् ।
सुशमि । शमिष्व । इषम् । आ । वद । ऊर्जम् । आ । वद ।
द्युमत् । वदत । वयम् ।
17. अपांग्ने अगिमामादं जिह निः – 1.1.7.1
उप । अग्ने । अग्निम् । आमादम् । जहि । निः ।
18. व्रत इन्द्रवायू वि मुञ्चतां ॥ - 1.1.7.2
व्रते । इन्द्रवायू । वि । मुञ्चताम् ॥
19. श्रपयतु वर्.षिष्ठे अधि नाके - 1.1.8.1
अधि । नाके । = (अधि नाके नाके ऽद्ध्यधि नाके )
Note: PS 11.16 there is no elision after word/padam- var.ShiShThe
20. मूलं मा हि ्सिषमपहतोऽररुः - 1.1.9.1
मूलम् । मा । हि ्सिषम् । अपहतः । अररुः । पृथिव्यै ।
```

```
घनसन्धिः – प्रथम काण्डे प्रथमः प्रइनः (1.1)
21. तमतो मा मौगररुस्ते - 1.1.9.2 & 1.1.9.3
मा। मौक्। = (मा मौङ् मौङ् मा)
22. कर्म कुण्वन्ति वेधस ऋतमस्यृतसदनमस्यृतश्रीरिस
धा असि स्वधा अस्युर्वी चासि वस्वी चासि पुरा - 1.1.9.3
पदानि – कर्म । कृण्वन्ति । वेधसः । ऋतम् । असि । ऋतसदेनम् ।
असि । ऋतश्रीः । असि । धाः । असि । स्वधा । असि ।
उर्वी । च । असि । वस्वी । च । असि । पुरा ।
Ghana Vaakyam not given here in GS, but taken from Jata
& Ghanan DarpaNam - JD 55/ GD 76
पदानि – असि । उर्वी ।च ।
घन पूर्व पदानि – अस्यि उर्वी उर्वी असि असि उर्वी च च
उर्वी असि असि उर्वी च।
घन वाक्यम् – अस्युर् व्यूर् व्यस्यस्युर्वी च चोर्व्यस्य स्युर्वी च।
23. तेजसा निष्टपामि - 1.1.10.1
तेजसा । निरिति । तपामि । = ( निर् णिष्टेजसा)
Note: PS 6.5 't' followed by niH becomes 'ShT"( in both order)
24. सपत्नदंभनमदब्धासो अदाभ्यं ॥ (अलोपम्) -1.1.10.2
```

Note: PS 11.16 there is no elision after word/padam- adabdhAsaH

सप्रवदम्भम । अदब्धासः । अदाभ्यम ॥

```
घनसन्धिः – प्रथम काण्डे प्रथमः प्रइनः (1.1)
25.चक्षुषाऽवेंक्षे सुप्रजास्त्वाय तेजोऽसि तेजोऽनु प्र ह्यग्निस्ते
1.1.10.3
(अनु । प्रेति) = (प्राण्वन्)
चक्षुषा । अवं । ईक्षे । सुप्रजात्वायं । तेजः । असि । तेजः ।
अन् । प्रेति । इहि । अग्निः ।
PS 7.5 'n' followed by pra becomes N even when 'a' intervenes
26. ऊर्ग्भव बर्.हि एषद्भ्य ऊर्जा पृथिवीं - 1.1.11.1
ऊर्क् । भव । बर.हिषद्भ्यः । ऊर्जा । पथिवीम् ।
27 यजमानस्य परिधिरिड ईडितः - 1.1.11.2
यजमानस्य । परिधिः । इडः । = (इडस्परिधिः)
Ghana Vaakyam not given here in GS, but taken from Jata
& Ghanan DarpaNam -GD 40-ref PS 8.23 visargam aH followed by 'p'
पदानि – यजमानस्य । परिधिः । इडः ।
घन पूर्व पदानि – यजमानस्य परिधिः परिधिः यजमानस्य
यजमानस्य परिधिः इडः इडः परिधिः यजमानस्य।
घन वाक्यम् – यजमानस्य परिधिः परिधिर् यजमानस्य यजमानस्य
परिधि रिड इड स्परिधिर् यजमानस्य यजमानस्य परिधि रिडः।
```

घनसन्धः – प्रथम काण्डे प्रथमः प्रश्नः (1.1)

```
पदानि – परिधिः । इडः । ईडितः ।
घन पूर्व पदानि – परिधिः इडः इडः परिधिः परिधिः इडः
ईडितः ईडितः इडः परिधिः परिधिः इडः ईडितः ।
घन वाक्यम् – परिधि रिड इड स्परिधिः परिधि रिड ईडित
ईंडित इड स्परिधिः परिधि रिड ईंडितः ।
28. अग्ने बृहन्तमद्ध्वरे विशो = 1.1.11.2 (alopam)
अग्ने । बृहन्तम् । अद्ध्वरे । विशः । = (अद्ध्वरे अद्ध्वरे )
29. जुह्नेह्यग्निस्त्वा ह्रयति देवयज्याया उपभृदेहि देवः – 1.1.12.1
जुहु । आ । इहि । अग्निः । त्वा । ह्वयति । देवयज्यायै । उपभृत् ।
आ। इहि। देवः।
30. अग्नाविष्णू मा वामव क्रमिषं वै जिहाथां मा मा सं ताप्तं –
1.1.12.1
अग्नाविष्णू । वाम् । अवं । क्रमिषम् । वि । जिहाथाम् । मा ।
मा । सम् । ताप्तम् ।
31. ऊद्ध्वीं अद्ध्वरो दिविस्पृश-1.1.12.1 = (अद्ध्वरो अद्ध्वरः)
ऊद्र्धः । अद्ध्वरः । दिविस्पृशंम् ।
```

```
घनसन्धिः – प्रथम काण्डे प्रथमः प्रश्नः (1.1)
32. दुश्चरितादा मा सुचरिते भज - 1.1.12.1
दुश्चरितात् । एति । मा । सुचरिते । भज ।
33. प्रसवेनोद्ग्राभेणोदग्रभीत्।
अथा सपता ए इन्द्रों में निग्राभेणाधरा ए अकः ॥ - 1.1.13.1
प्रसवेन । उद्ग्राभेण । उत् । अग्रभीत् ॥ अथं । सपतान् । इन्द्रः ।
मे । निग्राभेण । अधरान् । अकः ॥
अथ। सपतान्। = (सपता ुं अथाथ)
अधरान् । अकः ॥ ( अधरा ् अधरान् । अकरकः । )
Ref PS 9.22 - n to gm rule before vowel
34. अथा सपत्नानिन्द्राग्नी मे - 1.1.13.1
अथ । सपत्नान् । इन्द्राग्नी । मे । = (सपत्नानथाथा)
35. नेदेष त्वदंपचेतयातै - 1.1.13.2
न । इत् । एषः । त्वत् । अपचेतयातै ।
36. अग्ने ऽदब्धायो ऽशीततनो पाहि - 1.1.13.3
अग्ने । अदब्धायो । अशीततनो । पाहि ।
(अदब्धायो ऽदब्धायो अशीततनो अशीततनो अदब्धायो ऽग्ने ऽग्ने)
```

```
घनसन्धिः – प्रथम काण्डे प्रथमः प्रश्नः (1.1)
```

- 37. उभा वामिन्द्राग्नी -(अलोप अनुवाकम्)-1.1.14.1 to 1.1.14.4
- 38. अश्रवर् हि भूरिदावत्तरा वां विजामातुरुत वा घा स्यालात् ।
- 1.1.14.1

। अश्रवम् । हि । भूरिदावत्तरा । वाम् ॥ विजामातुः । उत । वा । घ ।

स्यालात् ॥

39. उभा हि वां सुहवा जोहंवीमि - 1.1.14.2

उभा । हि । वाम् । सुहवा । जोहवीमि ।

40. वयमु त्वा पथस्पते रथं - 1.1.14.2

वयम् । उ । त्वा । पथः । पते । रथम् ।

Note the rules for 'u' as separate padam. Refer to your Guru. Normally between u and following vowel 'v' is added- u+u becomes uvu. But u becomes v after 'a' and 'A'. u+u becomes 'U' (long); for example before tat, tasmAt, vayam, tam. Refer to PS Section 5 for elongation of 'U' before s and specific set of words in terms of elongation rules in Section 3 in PS.

- 41. पथरपथः परिपतिं वचस्या कामेन कृतो –(कम्पम्) 1.1.14.2 परिपतिम् । वचस्या । कामेन । कृतः । अभि । आनट् । अर्कम् ॥
- 42. गामश्वं पोषयित्न्वा स नो 1.1.14.2

गाम् । अश्वम् । पोषयितु । आ । सः । नः ।

```
घनसन्धिः – प्रथम काण्डे प्रथमः प्रश्नः (1.1)
```

```
43. सेदु होता सो अद्ध्वरान्थ् स ऋतून् - 1.1.14.4
(Ghana given in GS)
पदानि – सः । इत् । उ ।
घन पूर्व पदानि – सः इत् इत् सः सः इत् उ उ इत्
सः सः इत् उ।
घन वाक्यम् – सेदिथ् स सेदुं वु विथ् स सेदुं।
पदानि – इत् । उ । होता ।
घन पूर्व पदानि – इत् उ उ इत् इत् उ होता होता उ इत् इत्
उ होता ।
घन वाक्यम् – इदुं वु विदिदु होता हो<mark>त वि</mark>दिदु होता ।
Ghana Vaakyam is also given in GD 49 but not
matching with what is in GS
इदु वु विदिदु होता होता विदिदु होता
पदानि – उ। होता। सः।
धन पूर्व पदानि – उहोता होता उउहोता सः सः होता
उउ होता सः।
घन वाक्यम् – उ होता हो<mark>त</mark> वु होता स स हो<mark>ते</mark> वु होता सः।
```

```
घनसन्धः – प्रथम काण्डे प्रथमः प्रश्नः (1.1)
```

1.2 प्रथमकाण्डे द्वितीयः प्रश्नः - (अग्निष्टोमे क्रयः)

Section 1 - General panchaati

- 1. सत्यंधर्माणो अद्ध्वरे यद् वः-(अलोपम्)- 1.2.1.2
- 2. अधिपतिरसीह मा सन्तं पाहि ॥ 1.2.1.2
- 3. स्वाहर्ख्सामयोः शिल्पं स्थस्ते वामा रभे ते मा पातमास्य यज्ञस्योदृच इमां – 1.2.1.2
- 4. रुहेमोर्गस्याङ्गिरस्यूर्णम्रदा ऊर्जं मे यच्छ पाहि मा मा हिं स्सी
 - 1.2.2.2 (This ghanam is as per GS. mA not dvipadam due to swara bheda/difference)
- 4.1.पदानि पाहि मा मा
- 4.1.<mark>घन पूर्व पदानि पा</mark>हि मा मा पाहि पाहि मा मा मा मा पाहि पाहि मा मा ।
- 4.1 घन वाक्यम् पाहि मा मा पाहि पाहि मा मा मा पाहि पाहि मा मा ।
- 4.2. पदानि मा मा मा

```
घनसन्धः – प्रथम काण्डे द्वितीयः प्रश्नः (1.2)
```

- 4.3 पदानि मा मा हि ्सीः
- 4.3 <mark>घन पूर्व पदानि मा मा मा मा मा मा हि</mark>्सीः हिं्सीः

मा मा मा हि ्सीः।

- 4.3 घन वाक्यम् मा मा मा मा मा मा हि॰्सीर् हि॰्सीर् मा । मा मा मा हि॰्सीः।
- 5. वनस्पतिरूद्ध्वीं मा पाह्योदृचः स्वाहा 1.2.2.3
- 6. विश्वे देवा अभि मामाऽववृत्रन् पूषा 1.2.3.2

(This ghanam is as per GS)

पदानि – अभि।माम्। आ।

घन पूर्व पदानि – अभि माम् माम् अभि अभि माम् आ आ माम् अभि अभि माम् आ ।

घन वाक्यम् – अभि माम् मा मभ्यभि मा मा मा मभ्यभि मामा।

पदानि – माम् । आ । अववृत्रन् ।

घन पूर्व पदानि – माम् आ आ माम् माम् आ अववृत्रन्

अववृत्रन् आ माम् माम् आ अववृत्रन् ।

घनसन्धः – प्रथम काण्डे द्वितीयः प्रश्नः (1.2)

घन वाक्यम् – मामा माम् मा मा ऽववृत्रत्नववृत्रना माम्

मामा ऽववृत्रन्न् ।

- 7. रास्वेयथ् सोमा ऽऽ*भूयो भर 1.2.3.2
- 8. वि राधि माऽहमायुषा 1.2.3.2
- 9. देवीरापो अपां नपाद्यः 1.2.3.3
- 10. तं वो माऽव क्रमिषमच्छिन्नं- 1.2.3.3
- 11. पुरएता ते अस्त्वथेमव स्य वर आ पृथिव्या 1.2.3.3
- 12. एदमगन्म देवयजनं 1.2.3.3
- 13. अरुहमग्ने रक्ष्णः कनीनिकां (कम्पम्) 1.2.4.1
- 14. अस्यदिति-रस्युभयतञ्जीर्.ष्णी सा नः 1.2.4.2
- 15. वमच्छेहीन्द्राय सोम् − 1.2.4.2
- 16. **पुनरेहि सह ख्या ॥ -** 1.2.4.2
- 17. सं देवि देव्योर्वश्या पश्यस्व 1.2.5.2
- 18. अ<u>थ्</u>शुना ते अ<u>थ्</u>शुः 1.2.6.1 (lopam)
- ते ऽ्शुना ऽ्शुना
- 19. मदाय रसो अच्युतो ऽमात्योऽसि 1.2.6.1

घनसन्धः – प्रथम काण्डे द्वितीयः प्रश्नः (1.2) अच्युतः । अमात्यः । = (अमात्यो ऽमात्यो, अच्युतो ऽच्युतः) 20. प्रजास्त्वामनु प्राणन्तु –1.2.6.1 (प्र अनु + अनु = प्राण्वनु) 21. इन्द्रस्योरु मा विश्व दक्षिण – 1.2.7.1 22. सोमुक्रयणास्तान् रक्षद्ध्व – 1.2.7.1 23. उदायुषा स्वायुषोदोषधीनाण् – 1.2.8.1 24. उदस्थाममृताण् अनु । – 1.2.8.1 = (अममृताण् अमृतान्) 25. सम्राङ् विश्वेत्तानि वरुणस्य 1.2.8.1 26. सोमुमद्रावुद्ध त्यं जातवेदसं – 1.2.8.2

(This ghanam is as per GS)

26.1 पदानि – अद्रौ । उत् । उ।

पन पूर्व पदानि – अद्रौ उत् उत् अद्रौ अद्रौ उत् उ उ उत्

।। ।।

अद्रौ अद्रौ उत् उ ।

पन वाक्यम् – अद्रा वु दु दद्रा वद्रा वु दु वु वु दद्रा वद्रा वु दु ।

घनसन्धः – प्रथम काण्डे द्वितीयः प्रश्नः (1.2)

```
26.2 पदानि – उत् । उ । त्यम् ।
घन पूर्व पदानि - उत् उ उ उत् उत् उ त्यम् त्यम् उ उत् उत् उ त्यम् ।
घन वाक्यम् – उ दु वु वु दु दु त्यम् त्यमु वु दु दु त्यम्।
26.3 पदानि – उ। त्यम्। जातवेदसम्।
घन पूर्व पदानि – उ त्यम् त्यम् उ उ त्यम् जातवेदसम्
जातवेदसम् त्यम् उ उ त्यम् जातवेदसम् ।
घन वाक्यम् – उ त्यम् त्यमुवु त्यम् जातवेदसम् जातवेदसम्
त्यमुंवु त्यम् जातवेदसम् ॥
__________।
27. उस्रावेतं धूर्.षाहावनश्रू — 1.2.8.2
28. अर्शुरर्शुस्ते देव सोमाऽऽप्यायता - 1.2.11.1
अ ্ शुर ् शुः । ते । = (ते ते अशुरशः)
29. इन्द्रायैकधनविद आ तुभ्यमिन्द्रः – 1.2.11.1
30. सुत्यामशीयेष्टा रायः – 1.2.11.1
एष्ट: = ( एष्टरेष्टर ) (PS 8.8 eShTaH visargam = 'r')
31. या ते अग्नेऽयाशया रजाशया हराशया - 1.2.11.2
```

```
घनसन्धः – प्रथम काण्डे द्वितीयः प्रश्नः (1.2)
```

32.1 पदानि – अग्ने । अङ्गिरः । यः ।

धन पूर्व पदानि – अग्ने अङ्गिरः अङ्गिरः अग्ने अग्ने अङ्गिरः

यः यः अङ्गिरः अग्ने अग्ने अङ्गिरः यः ।

घन वाक्यम् – अग्ने अङ्गिरो अङ्गिरो ऽग्ने अङ्गिरो यो यो अङ्गिरो ऽग्ने ऽग्ने अङ्गिरो यः।

33. **असि रायस्पोषवनिः स्वाहा** – 1.2.12.2

(रायस्पोषव<mark>नी</mark> रायस्पोषवनिः)

(elongation of only vowel sound followed by 'r')

- 34. सि ्हीरसि महिषीरस्युरु प्रथस्वोरु (कम्पम्) 1.2.12.2
- 35. सि एहीरस्या वह देवान्देवयते 1.2.12.3
- 36. भूतेभ्यस्त्वा विश्वायुरिस 1.2.12.3

त्वा । विश्वायुः = (विश्वा<mark>युष्ट्</mark>वा)

(Refer PS 6.5 - AyuH followed by 't' becomes ShT)

37. **एक इन्मही देवस्य** - 1.2.13.1

```
घनसन्धः - प्रथम काण्डे द्वितीयः प्रश्नः (1.2)
```

- 38. कृणुष्व पाजः (अलोप अनुवाकम्) 1.2.14.1
- 39. आ प्र यच्छ दक्षिणादोत सव्यात् । (1.2.13.2 & 3)
- 40. याहि राजेवामवा थ् इभेन । 1.2.14.1 । - - । अमवान् = (अमवा थ् अमवान्)
- 41. अस्ताऽसि विद्ध्यं रक्षस स्तपिष्ठैः 1.2.14.1
- 42. **यो अन्त्य**ग्ने माकिष्टे 1.2.14.2
- अन्ति । अग्ने = (अन्त्यग्ने ऽग्ने, ऽग्ने अन्त्यग्ने)
- 43. प्रत्या ऽऽतनुष्व न्यमित्राण् ओषतात् 1.2.14.2
- अमित्रान् । = (अमित्रां ् अमित्रान्) (Refer PS 9.21)
- 44. प्रतिविद्ध्याद्ध्यस्मदाविष्कृणुष्व 1.2.14.2
- 45. उपत्मन् दोषावस्त दीदिवा एसमनु द्यून् । 1.2.14.4
- 46. सुमनसः सपेमाभि द्युम्ना 1.2.14.4

सपेम । अभी । = (अभ्यभिषपेम) (Refer PS 6.4 preposiiton aBi followed by 's' becomes Sh in a padam without Swaram.)

- 47. निषद्याऽग्ने तव नः पान्त्वमूर 1.2.14.5 = (अग्ने ऽग्ने)
- 48. <u>राक्ष्तान्थ् सुकृतो (तान् = (ता⊌ स्तान्)</u> 1.2.14.5 [Refer PS 6.14 'tAn' followed by 't' becomes (gg)st]

घनसन्धः – प्रथम काण्डे द्वितीयः प्रश्नः (1.2)

- 49. इद्रिपवो ना ह देभुः ॥ 1.2.14.5,&1.1.14.6
- 50. अया ते अग्ने समिधा 1.2.14.6
- 51. **रक्षसे हन्तवा उ। मदे चिदस्य प्ररुजन्ति** 1.2.14.7

=======

Section 2- Katina Ghana panchaati

- 51. पातमास्य यज्ञस्योदृचं 1.2.2.2
- 52. **मा मा हि**्सीः कृष्यै 1.2.2.3
- 53. **यज्ञेष्वीद्यः** ॥ 1.2.3.2
- 54. अ<u>्</u>शुर**्**शुस्ते देव 1.2.11.1

--- प्रथम काण्डे द्वितीयः प्रश्नः समाप्तः ---

1.3 प्रथमकाण्डे तृतीयः प्रश्नः -(अग्निष्टोमे पशुः)

Section 1 - General panchaati

- 1. विश्वजनस्य छाया परि त्वा = (परिच्छाया) 1.3.1.2 (pari+CAyA- augmented with c before C)
- 2. अजोऽस्येकपादहिरसि (कम्पम्) 1.3.3.1
- 3. अन्यकृतेभ्य उरु यन्ताऽसि (कम्पम्) 1.3.4.1
- 4. अदित्याः सदोऽस्यदित्याः सद आ सीदैष वो देव सवितः

देव । सवितः । = (सवितर् देव) 1.3.4.2

(Refer PS 8.8 savitaH, visargam is 'r')

5. रायस्पोषंण नमो देवेभ्यः - 1.3.4.2

पोषेण । नमः । = (नमस्पोषेण)

(Refer PS 8.28 - aH sound followed by po visargam becomes 's')

- 6. मय्यभूदेषा सा त्वयि 1.3.4.3
- 7. अत्यन्यानगां नान्यानुपा गामर्वाक्तवा 1.3.5.1
- 8. पृथिवीमुपरेण दृष्ह ते ते धामान्युश्मसी 1.3.6.1
- 9. अत्राह तदुरुगायस्य 1.3.6.2
- 10. मा देवानां मिथुया कर्भागधेयं ॥ 1.3.7.2

घनसन्धः – प्रथम काण्डे तृतीयः प्रश्नः (1.3)

11. यज्ञपतिं प्रियधाऽऽ विशत - 1.3.8.1

प्रियधा । आ । विशत । (त्रि क्रमम्)

- 12. नमस्त आतानाऽनर्वा प्रेहि 1.3.8.2
- 13. या ते प्राणाञ्छुग्जगाम 1.3.9.1
- 14. वायो वीहिं स्तोकाना⊌ 1.3.9.2
- 15. हविष्मतीरिमा आपो हविष्मान् देवो अद्ध्वरो हविष्मा ् आ विवासति हविष्मा ् अस्तु सूर्यः ॥ – 1.3.12.1 (Refer PS 9.21 for change of 'n' to (gm) before vowel)
- 16. राजनेहाव रोह मा भेर्मा सं 1.3.13.1
- 17. **कार्.षिरस्यपाऽपां –** 1.3.13.2
- 18. त्वमंग्ने रुद्रो असुरो **(अलोप अनुवाकम्)** 1.3.14.1
- 19. पुरुनिष्ठ ऋतावा धर्ता कृष्टीनामुत 1.3.14.1 & 14.2
- 20. **स आयुरा ऽगाथ्सुरभिः** 1.3.14.2 –
- 21. तवोत्यश्याम रियेण् रियवः सुवीरं । (कम्पम्) 1.3.14.3
- 22. **द्युम्नमंजराजरं ते ॥** 1.3.14.3
- 23. वि हीमिद्धो अख्यदा रोदसी 1.3.14.2

घनसन्धः – प्रथम काण्डे तृतीयः प्रश्नः (1.3)

- 24. **अ**ग्ने रायो नृतमस्य (लोपम्) 1.3.14.6
- 25. चर्.षणीरभ्यांसा वाजेषु (कम्पम्) -1.3.14.7
- 26. वद्मा हि सूनो अस्यद्मसद्धा चक्रे 1.3.14.7
- 27. अजस्रमिन्धान एनं 1.3.14.5

अजस्रम् । इन्धानः । = (इन्धानो ऽजस्रम्)

- 28. **राजेव जेरवृके क्षेष्यन्तः** ॥ 1.3.14.7
- 29. अग्निः शुचिव्रततमः (शुचिव्रततमो अग्निः) 1.3.14.8

Section 2 - Katina Ghana panchaati

- 30. हविष्मतीरिमा आपो हविष्मान् 1.3.12.1
- 31. चर्.षणीरभ्यांसा वाजेषु सासहत्॥ 1.3.14.7

____ प्रथम काण्डे तृतीयः प्रञ्नः समाप्तः ___ =============

घनसन्धः – प्रथम काण्डे चतुर्थः प्रश्नः (1.4)

1.4 प्रथमकाण्डे चतुर्थः प्रश्नः-(सुत्यादिने कर्तव्या ग्रहाः)

```
Section 1 - General panchaati
1. यजमानायोरु राया कृद्ध्यधि – 1.4.1.2
2. हिं्सिष्टं प्रागपागुदगधराक् - 1.4.1.2
3. कृधि विश्वेभ्यस्वा - 1.4.2.1
कृधि । विश्वेभ्यः । = (विश्वेभ्य स्कृधि)
  (Refer PS 8.25 visarga sound aH followed by kRudhi)
4. मनस्त्वा अष्टूर्वन्तरिक्षमन्विहि स्वाहा त्वा-(कम्पम्) - 1.4.2.1
5. द्यावापृथिवी अन्तरुर्वन्तरिक्षम् - (कम्पम्) - 1.4.3.1
6. मनस्त्वा ऽष्टूर्वन्तरिक्षमन्विहि - (कम्पम्) - 1.4.3.1
7. उप प्रयोभिरा गतमिन्दवो वामुशन्ति हि ॥ - 1.4.4.1
```

- 8. उपो ते अन्धो मद्यम् (अन्धो उन्धः) 1.4.4.1
- ममेदिह श्रुत्र हवं । 1.4.5.1
- 10. अश्विनावेह गच्छतं । 1.4.7.1
- 11. एकादश <mark>स्थाऽफ्सुषदा</mark> अफ्सुषदः = (अफ्सुषदो ऽफ्सुषदः) 1.4.10.1

घनसन्धः – प्रथम काण्डे चतुर्थः प्रश्नः (1.4)

- 12. जनानामासन्ना पात्रं 1.4.13.1
- 13. अच्युताना-मच्युतक्षित्तम एषः- (लोपम्) 1.4.13.1
- 14. सर्सपेऽस्यहस्पत्यायं त्वा ॥ 1.4.14.1
- 15. इन्द्रांग्नी आ गत्र सुतं गीर्भिर्नभः 1.4.15.1
- 16. नेन्द्र सश्चिस दाशुषे । उपोपेन्नु मघवन्न् 1.4.22.1
- 17. अग्न(3) इ पत्नीवा(3): [अग्न(3) अग्न(3) इ] 1.4.27.1
- 18. उत्तिष्ठन्नोजसा सह पीत्वा शिप्रे अवेपयः । 1.4.30.1
- 19. वाममु श्वो दिवेदिवे वामम् 1.4.23.1
- 20. श्रविष्ठ धृष्णवा गहि । आ त्वा पृणक्तु 1.4.39.1
- 21. **रक्षा मार्किर्नो अघरा (लोपम्) (माकी रक्ष रक्षा)** 1.4.24.1 (Refer PS 3.8 elongation of vowel rakSha to rakshA)
- 22. देव भूरेरया धिया वामभाजः 1.4.23.1
- 23. ईयुष्टे ये पूर्वतराम् 1.4.33.1

(Refer PS 6.5 lyuH followed by te becomes ShTe)

- 24. अस्माभिरू नु प्रतिचक्ष्याऽभूदो ते यन्ति 1.4.33.1
- 25. **आ तिष्ठ वृत्रहन् रथं (वृत्रहन्तिष्ठ)** 1.4.37.1
- 26. इन्द्रमिद्धरी वहतोऽप्रतिधृष्टशवसं 1.4.38.1

```
घनसन्धः – प्रथम काण्डे चतुर्थः प्रश्नः (1.4)
27. कृणुहि विश्वतो नः॥ – (विश्वत स्कृणुहि) – 1.4.42.1
28. वो रूपमभ्यैमि वयसा वयः । - 1.4.43.2
29. वि भजतु वर्.षिष्ठे अधि नाके ॥
एतते अग्ने राध ऐति सोमच्युतं तन्मित्रस्य पथा नयर्तस्य
पथा प्रेत चन्द्रदक्षिणा - 1.4.43.2
30. धाता रातिः - (अलोपम् अनुवाकम्)
धता । रातिः । = (राती रातिः) - 1.4.44.1
31. प्रयति यज्ञे अस्मिन्नग्ने होतारमवृणीमहीह ।
ऋधगयाडृधगुताऽशमिष्ठाः - 1.4.44.2
अस्मिन्न् । अग्नें । = (अग्ने उग्ने अस्मिन्न् )
32. विश्वेऽस्मे धत्त वसवो वसूनि ॥
यानाऽवह उशतो देव देवान् तान् प्रेरय स्वे अंग्ने सधस्थे ।
1.4.44.2 & 1.4.44.3
अग्ने । सधस्थे । = (सधस्थे उग्ने अग्ने सधस्थे)
```

```
घनसन्धः – प्रथम काण्डे चतुर्थः प्रश्नः (1.4)
33. पन्थामन्वेतवा उ । अपदे पादा प्रतिधातवेऽकरुताऽपवक्ता
हृदयाविधश्चित् ॥ - 1.4.45.1
34. अपान्नपात् प्रतिरक्षन्नसुर्यं – 1.4.45.1
35. समुद्रे ते हृदयमफ्स्वन्तः । – (कम्पम्) - 1.4.45.2
36. त्वा यज्ञपते हविभिं: । - 1.4.45.2
यज्ञपते । हविर्भिः ।= (हविर्भिर्. हविभिर्. यज्ञपते यज्ञपते हविर्भिः)
37. देवकृतमेनोऽयाडव मर्त्यैर्मर्त्यकृतमुरोरा नो देव रिषस्पाहि – 1.4.45.2
38. एधोऽस्येधिषीमहि समिदसि - 1.4.45.3
39. यस्त्वा हृदा - (अलोप अनुवाकम्) -1.4.46.1
40. मन्यमानो उमर्त्यं मर्त्यो जोहंवीमि । - 1.4.46.1
अमर्त्यम् । मर्त्यः । = ( मर्त्यो अमर्त्यम् )
41. जातवेद उ लोकमंग्ने कृणवः स्योनं । – 1.4.46.1
42. त्वे सु पुत्र शवसोऽवृत्रन् - 1.4.46.1
43. न त्वामिन्द्राति रिच्यते ॥ - 1.4.46.1
44. यदी ं सबाधः पितरं - 1.4.46.2
```

घनसन्धः – प्रथम काण्डे चतुर्थः प्रश्नः (1.4)

```
45. अपो अन्वचारिषं - 1.4.46.2
```

```
अयम् । नः । = (नो ऽयमयम्)
```

48. उदंग्ने शुचयस्तव वि ज्योतिषा ॥ - 1.4.46.3

Section 2 - Katina Ghana panchaati

- 49. सोमं: पिबतु यत्ते 1.4.1.2
- 50. **अयं ँवां मित्रावरुणा** 1.4.5.1
- 51. **कदा चन स्तरीरिस** 1.4.22.1
- 52. वाममद्य संवितर्वाममु 1.4.23.1
- 53. **ईयुष्टे ये पूर्वतरामपश्यन्** 1.4.33.1
- 54. **वो रूपमभ्यैमि वयसा वयः ।** 1.4.43.2
- 55. अनु मार्षु तनुवो यद्विलिष्टं ॥ 1.4.44.2

---- प्रथम काण्डे चतुर्थः प्रश्नः समाप्तः ---

घनसन्धिः – प्रथम काण्डे पञ्चमः प्रश्नः (1.5)

1.5 प्रथमकाण्डे पञ्चमः प्रश्नः – (पुनराधानं)

```
Section 1 - General panchaati

1. वसु सं न्यदधतेदमु नो भविष्यति यदि − 1.5.1.1

2. तदस्य सहसाऽऽदिथ्सन्त सोऽरोदीद्यदरोदीत् − 1.5.1.1

3. अदक्षिण्यमश्रुज् हि यो ब्र्.हिषि − 1.5.1.2

4. भाग्यसान्यथ व इदमिति - 1.5.1.2

5. तं पूषाऽऽधत्त तेन − (त्रि क्रमम्) −1.5.1.2

तम् । पूषा । आ । अधत्त । तेन

6. तं त्वष्टाऽऽधत्त तेन − (त्रि क्रमम्) − 1.5.1.3

तम् । त्वष्टा । आ । अधत्त । तेन ।
```

Note: This is given as trikramam based on Vaakyam where ShTA and A seem like udAttam. Actually ShtA has Swaritam and has acquired the udAttam of padam A (eti); so as per rule two 'A' sounds with udAttam are not there. This is not a trikramam and has been confirmed with listening to rendering in TTD Channel Jata Paatam and Ghana rendering as in archive.org

8. ऋर्ब्हि वैद ध्र्नोत्येव योऽस्यैवं - 1.5.1.3 & 1.5.1.4

घनसन्धिः – प्रथम काण्डे पञ्चमः प्रश्नः (1.5)

- 9. **अथो शान्तिरेवास्यैषा -** 1.5.1.4
- 10. अब्रवीद्यो मद्देवत्यं (धन कम्पम्) 1.5.1.2
- 11. **सैवास्यर्द्धिः सं वै -** 1.5.2.2
- 12. तदकरुपा ्शु यजित 1.5.2.3
- _____ । 13. <mark>एकादशकपालमनु निर्वपेद् — (निर् णिः) —</mark> 1.5.2.5

PS 7.2 - niH followed by n becomes N

- 14. नाऽऽर्तिमार्च्छति 1.5.2.5
- 15. पितरं च प्रयन्थ्सुवः ॥ (प्रय⊌श्च) 1.5.3.1
- 16. प्राणादपानत्यन्तश्चरति 1.5.3.1
- 17. वसंवश्च समाभरत्र्॥ (समाभर⊌श्च) 1.5.3.2
- 18. पुनर्नः पाहि विश्वतः ॥ **(विश्वत स्पा**हि) 1.5.3.2

PS 8.23 visargam aH followed by p, visargam becomes 's'

- 19. अजरं कृत्वा ऽऽधत्तेऽथो पूतम् (त्रि क्रमम्)-1.5.4.1.
- 20. इत्याहाप हुत एवास्मै 1.5.4.2
- 21. बृहस्पतिवत्यर्चीप 1.5.4.3

ऋचा। उपं। = (उपार्चर्चो)

PS 10.9 - preposition upa becomes upA, Ru become 'r'.

```
घनसन्धिः – प्रथम काण्डे पञ्चमः प्रश्नः (1.5)
```

22. अवं रुन्धे पुनरूर्जा - 1.5.4.4

```
रुन्धे। पुनः। = (पुना रुन्धे)
```

Refer PS 8.17 elongation of vowel sound of visargam before 'r'.

- 23. यजमानमेवोर्जा च रय्या च 1.5.4.4
- 24. उपप्रयन्तो अद्ध्वरं (अलोप अनुवाकम्) 1.5.5.1
- 25. ककुत्पतिः पृथिव्याः 1.5.5.1

कुक्त्। पतिः। पृथिव्याः। = (पृथिव्या स्पतिष् पतिः)

PS 8.23- "iH" visargam becomes Sh before patiH; aH sound 's'.

- 26. **अ**ग्ने देवां **इहा ऽऽ∗वह ।** 1.5.5.3
- अग्ने । देवान् । = (देवा एं अग्ने ऽग्ने)
- 27. आयुर्दा अग्नेऽयायुर्मे देहि वर्चोदा अग्नेऽसि
- 1.5.5.3 & 1.5.5.4 **(अ**ग्ने अग्ने) (alopam)
- 28. सपलदंभनं वर्.षिष्ठे अधि नाके ॥ 1.5.5.4 (अधि नाके नाके अध्यधि नाके)
- 30. योनाविहैव स्तेतो माऽपं गात 1.5.6.1

घनसन्धिः – प्रथम काण्डे पञ्चमः प्रश्नः (1.5)

- 31. विश्वरूपीरा मोर्जा विशा ऽऽगौपत्येना 1.5.6.2
- 32. उप त्वाऽग्ने दिवेदिवे 1.5.6.2
- 33. अग्ने त्वं नो अन्तमः । 1.5.6.2 & 1.5.6.3

(अग्ने ऽग्ने) (अन्तमो उन्तमः)

PS 11.13 No elision for 'a' of antamaH following naH

- 34. स्योना मा ऽऽविशतेरा मदः । 1.5.6.3
- 35. कृणुहि ब्रह्मणस्पते । 1.5.6.3

कृणुहि । ब्रह्मणः । = (ब्रह्मणः कृणुहि)

- 35. तामाशिषमा शासे ऽमुष्मै 1.5.6.4
- 36. एष योऽसामोपप्रयन्तः 1.5.7.1
- 37. युनक्त्युपेत्याह प्रजा वै 1.5.7.1
- 38. उपैत्यस्य प्रलामनु द्युतमित्याह 1.5.7.1
- 39. पशवो वै रियः पशून् (रिया रियः) 1.5.7.2
- 40. ऋतव ऋतुष्वेव प्रति 1.5.7.3
- 41. दम एवास्यैष उप तिष्ठते याच्यैवास्यैषोप तिष्ठते -1.5.7.4
- 42. एतया ह स्म वै 1.5.7.6

घनसन्धः – प्रथम काण्डे पञ्चमः प्रश्नः (1.5)

- 43. इत्याहैतत्त्वमसीदमहं भूयासमिति वावैतदाह त्वमग्ने । । । । । । सूर्यवर्चा असीत्याहाऽऽशिषमेवैतामा शास्ते ॥ – 1.5.7.6
- 44. असुराणां राततर् हां स्तृहन्ति 1.5.7.6
- 45. तादृगेव तदायुर्दा अंग्ने (अलोपम्) 1.5.7.4
- 46. वर्चोदा अग्नेऽसि (अलोपम्) 1.5.7.4
- 47. तनूपा अंग्नेऽसि **(अलोपम्)** 1.5.7.4
- 48. होषोऽग्ने यन्में (लोपम्) 1.5.7.5
- 49. इत्याहाम्भो ह्येता महः 1.5.8.1
- 50. **आहोर्जो होता रेवतीः** 1.5.8.1 & 1.5.8.2
- 51. इहैव स्तेतो माऽप गातेत्याह 1.5.8.2
- 52. इष्टक्विद्या अन्योऽग्निः पशुचिद्वन्यः सर्हितासि विश्वरूपीरिति विश्वरूपीरिति विश्वरूपीरिति विश्वरूपीरिति विश्वरूपीरिति विश्वरूपीरिति विश्वरूपीवैनं धत्ते (कम्पम्) 1.5.8.2
- 53. र्गार्.हंपत्यमुपतिष्ठत आऽस्य वीरः 1.5.8.3 &1.5.8.4
- 54. **इत्याह न स्तरी ् रात्रिं** − 1.5.8.4
- 55. दधात्यस्कन्दायाग्ने गृहपते 1.5.8.5
- 56. हेमन्तानिन्धिषीयेति वावैतदाह 1.5.8.5

```
घनसन्धिः – प्रथम काण्डे पञ्चमः प्रइनः (1.5)
57. यस्य पुत्रोऽजातः स्यात् तेजस्व्येवास्य
ब्रह्मवर्चसी पुत्रो जायते तामाशिषमा शासे ऽमुष्मै - 1.5.8.5
58. रेत एव तथ्सिञ्चित प्रैव – (प्रप्रसिञ्चित) – 1.5.9.1
59. रात्रिया अध्यहरिभ पशून् निः-( निर् णिष् पशून् )- 1.5.9.3
60. इममेवाग्नि स्तवानि स मा स्तुतः - 1.5.9.4
61. सो उमुँलोकं गत्वा पुनरिमं ँलोकमभ्यद्ध्यायथ् सः -
  (कम्पम्) - 1.5.9.4
62. सर्वमायुरेत्यभि वा एषः – (कम्पम्) – 1.5.9.5
63. तमो रात्रिर्यत् - (रात्री रात्रिः ) - 1.5.9.6
64. इत्याहुर्मनुष्यायेत्रवै योऽहरहराहृत्याऽथैनं
ँयाचित स इन्वैतमुपार्च्छत्यथ कः – 1.5.9.6 (Ghanam as per GS)
64.1 पदानि – इत् । नु । वै
घन पूर्व पदानि - इत् नु नु इत् इत् नु वै वै नु इत् इत् नु वै
घन वाक्यम् – इनु न्विदिन्नवै वै न्विदिन्नवै
Ref PS 5.13 nu+vai = nvai; lopam of v
64.2 उप । ऋच्छति । अथ । = (उपोपा च्छत्यथा ऽथ च्छिति)
65. ताञ्छन्दोभिरन्वविन्दद् – 1.5.9.7
तान् । छन्दोभिः । = ता ७स्तान् छन्दोभिः
```

घनसन्धिः – प्रथम काण्डे पञ्चमः प्रश्नः (1.5)

```
छन्दोभिः । अनुं । = अन्वनु छन्दोभिः
```

- 66. न तत्र जाम्यस्तीत्याहुः 1.5.9.7
- 67. यः पराङ् विष्वङ् प्रजया पुशुभिरेति कवातिर्यङ्किवोपं तिष्ठेत । नैनं – (पराङ्कः यः) – 1.5.9.7
- 68. पुनरा मदैतोस्तवाहं 1.5.10.1
- 69. अषाढो अग्निः (अषाढो अषाढः) 1.5.10.1 & 10.2
- 70. त्वत्पितारो अग्ने (अग्ने ऽग्ने) 1.5.10.2
- 71. तेषां छिन्नं प्रत्येतत् = । छिन्नम् । प्रति । (प्रतिच्छिन्नं) 1.5.10.4
- 72. वैश्वानरो न ऊत्याऽऽ प्र यातु परावतः । –

(अलोप अनुवाकम्) - 1.5.11.1

- 73. वैश्वानरो न ऊत्याऽऽ प्र यातु (त्रि क्रमम्) 1.5.11.1
- 74. पृष्टो विश्वा ओषधीरा विवेश । 1.5.11.1
- 75. अपृणा जायमानः । (जायमानो ऽपृणाः) 1.5.11.2
- 76. अस्माकमग्ने मघवथ्सु 1.5.11.2

अस्माकम् । अग्ने । = (अग्ने अग्ने ऽस्माकम्)

PS 12.7 - 'a' in asmAkam elides/lopam

```
घनसन्धः - प्रथम काण्डे पञ्चमः प्रश्नः (1.5)
```

```
77. अवं यज्ञेभिरीमहे हविर्भिः-( हविर्भिर्. हविर्भिः) 1.5.11.3
```

- 79. **मरुतो यद्धवो दिवः** 1.5.11.4
- 80. **या वः शर्म** 1.5.11.5
- 81. **आ** तू न उप गन्तन ॥ 1.5.11.4 &1.5.11.5 (Ghanam as per GS)
- 81.1 पदानि आ। तु। नः।

घन पूर्व पदानि – आ तु तु आ आ तु नः नः तु आ आ तु नः । । । । घन वाक्यम् – आ तु त्वा तू नो न स्त्वा तू नः।

82. अदितिर्न उरुष्यत्वदितिः शर्म यच्छतु । । । । । । । अदितिः पात्व ्हसः ॥ महीमूषु मातरम् – 1.5.11.5

82.1 पातु । अर्हसः = (अर्हसो अर्हस्पातु)

(Ghanam as per GS)

82.2 पदानि – महीम् । उ । सु । मातरम् ।

घन पूर्व पदानि – महीम् <u>उ</u> <u>उ</u> महीम् महीम् <u>उ</u> सु सु <u>उ</u> महीम् महीम् उ सु ।

घन वाक्यम् – मही मु वु महीम् मही मू षु सू महीम् मही मू षु।

घनसन्धिः – प्रथम काण्डे पञ्चमः प्रश्नः (1.5)

82.3 पदानि — उ सु मातरम्
घन पूर्व पदानि — उ सु सु उ उ सु मातरम् मातरम् सु उ उ
सु मातरम् ।
सु मातरम् ।
घन वाक्यम् — ऊ षु सू षु मातरम् मातर्थ् सू षु मातरम् ।

Section 2 - Katina Ghana panchaati

- 83. देवासुराः सँयत्ता आसन्ते देवा विजय 1.5.1.1
- 84. पूषाऽऽर्द्ध्नोत् तस्मात् पौष्णाः 1.5.1.3
- 85. देहि वर्चोदा अग्नेऽसि 1.5.5.4
- 86. सं पश्यामि प्रजा अहमिडप्रजसः 1.5.6.1
- 87. स्ट्हिताऽसि विश्वरूपीरा मोर्जा 1.5.6.2
- 88. अयंज्ञो वा एष योऽसामोपप्रयन्तः 1.5.7.1
- 89. अग्निहोत्रं जुहोति यदेव किं 1.5.9.1
- 90. त्वष्टा रूपाणि विकरोति 1.5.9.2
- 91. रात्रिं प्राऽविशान्ते देवा हीना 1.5.9.3
- 92. आदित्यो वा अस्माल्लोकादमुं 1.5.9.4
- 93. एवं विद्वान्गिपतिष्ठते 1.5.9.5
- 94. नक्तमुपतिष्ठते ज्योतिषैव 1.5.9.6

घनसन्धः – प्रथम काण्डे पञ्चमः प्रश्नः (1.5)

- 95. आहिताग्नेराशी र्यदग्निमुपतिष्ठते 1.5.9.7
- 96. मम नाम प्रथमं जातवेदः 1.5.10.1
- 97. **वैश्वानरो न ऊत्याऽऽ प्र यातु परावतः** । 1.5.11.1

---- प्रथम काण्डे पञ्चमः प्रश्नः समाप्तः ----

घनसन्धः – प्रथम काण्डे षष्ठः प्रश्नः (1.6)

1.6 प्रथमकाण्डे षष्टः प्रश्नः – (याजमानकाण्डं)

Section 1 - General panchaati

- 1. जिन्वाज्यस्याज्यमसि सत्यस्य सत्यमसि -1.6.1.1
- 2. अस्मै वोढवे जातवेदः ॥ -1.6.2.1
- 3. यन्मे अग्ने अस्य यज्ञस्य 1.6.2.1
- 4. वागस्यैन्द्री संपत्नक्षयणी वाचा मेन्द्रियेणा ऽऽविंश (कम्पम्)
 - 1.6.2.2 & 1.6.2.3
- 5. अहं देवयज्यया चक्षुष्मान् भूयासम् 1.6.2.3

(चक्षुष्मा अक्षुष्मान्)

- 7. युज्ञो देवा 🗸 अप्येत्वस्मास्विन्दः 1.6.3.2

```
घनसन्धिः – प्रथम काण्डे षष्ठः प्रश्नः (1.6)
8. अगन्म सुवः सुवरगन्म सन्दृशः – 1.6.6.1
(Ghana vaakyam given in GS)
द्वि पदम् = अगन्म । सुवः । सुवः । अगन्म । सन्दृशः ।
पदानि – अगन्म सुवः सुवः
8.1 घन पूर्व पदानि – अगन्म सुवः सुवः अगन्म अगन्म सुवः
सुवः सुवः सुवः अगन्म अगन्म सुवः सुवः।
घन वाक्यम् – अगन्म सुवः सुवरगन्मागन्म सुवः सुवः ॥
सुवः सुवः ॥
Note: Some paddhatis recite only 6 padams and not 7. (dvipadam)
8.2 <mark>पदानि – सुवः अगन्म सन्दृशः ।</mark>
______
घन वाक्यम् – सुव रगन्मागन्म सुवः सुव रगन्म सुन्दृशः
सन्दृशो जन्म सुवः सुवं रगन्म सन्दृशः ॥
9. तस्मै ते माऽऽ वृक्षि सुभूरिस - (त्रि क्रमम्) 1.6.6.1
10. समिद्धो अग्ने मे दीदिहि - 1.6.6.2
( अग्ने ऽग्ने) ( मे अग्ने)
11. सो अस्मार् अधिपतीन् - ( अस्मार् अस्मान्) - 1.6.6.4
```

```
घनसन्धः – प्रथम काण्डे षष्ठः प्रश्नः (1.6)
```

- 12. गोमां अग्नेऽविमां अश्वी युज्ञो नृवथ्संखा (कम्पम्) 1.6.6.4
- 13. गोमार् अग्नेऽविमार् अश्वी युज्ञो नृवर्थ्सखा 1.6.6.4 (अविमार् अविमार् अग्ने)

PS Ref - 9.21 avimAn - n becomes (gm) before following vowel. Same for idAvAn given next.

- 14. इडावार् एषो असुर (इडावार् इडावान्) –1.6.6.4
- 15. **कस्य वाऽह देवा यज्ञम्** -1.6.7.1
- 16. **आवनीयों उन्तराउग्नी पंशूनां** 1.6.7.1&1.6.7.2

देवाः - 1.6.7.3

- 18. उपवसेत् पितृदेवत्यः स्यात् (प्रचयम्) 1.6.7.3 उपवसेत् । पितृदेवत्यः । स्यात् ।
- 19. अपोऽञ्ञति तन्नेवाशितं नेव (कम्पम्) 1.6.7.4
- 20. अनयैवैनाः प्र णयति 1.6.8.2 एनाः । प्र । = (प्र प्रैनाः)
- 21. पितृदेवत्यानि स्युर्यथ् सह (प्रचयम्) 1.6.8.2

पितृदेवत्यानि । स्युः । यत् । सह ।

घनसन्धः – प्रथम काण्डे षष्ठः प्रश्नः (1.6)

- 22. वर्त्रं नेदन्त्यति वाचं मनो वावैता नाति नेदन्तीति मनसा -1.6.8.1
- 23. उखां चाधि श्रयत्यव च हन्ति 1.6.9.3
- 24. एताभिरेवोप सादयेत् 1.6.10.3
- 25. अथं ब्राह्मणोऽनाशीर्केण 1.6.10.4
- 26. वागस्यैन्द्री संपलक्षयणी वाचा मेन्द्रियेणाऽऽविशेत्याहैन्द्री
- वै वाक् (कम्पम्) 1.6.10.6
- 27. यज्ञो वै सूनृता ऽऽश्रावयेत्यैवैनामहृत् 1.6.11.2
- 28. यजेत्युदनैषीद्ये यजामह इत्युपाऽसदद्वषट्कारेण 1.6.11.3
- 29. प्रावर् षयन्नभ्यस्तनयन् (कम्पम्) 1.6.11.4
- 30. यथापूर्वं कल्पन्ते कल्पन्तेऽस्मै 1.6.11.5
- 31. अमुं दभेयमित्याहैतया वै 1.6.11.6
- 32. चक्षुष्मान् भूयासमि (चक्षुष्मा⊌ श्रक्षुष्मान्) -1.6.11.5
- 33. चक्षुंरात्मन् धंते (आत्म७ श्रक्षुः) 1.6.11.5
- 34. इत्याहेन्द्रियाव्येवान्नादः 1.6.11.6
- 35. इन्द्रं वो विश्वतस्परि हवामहे (अलोप अनुवाकम्) 1.6.12.1

```
घनसन्धः – प्रथम काण्डे षष्ठः प्रश्नः (1.6)
```

```
36. क्ष्रमनु सहो यज्त्रेन्द्र - 1.6.12.2
```

(सहो उनु)। (सहो अन्वनु)।

37. स्त्रा ते विश्वमनुं वृत्रहत्ये । - 1.6.12.1 (वृत्रहत्ये ऽनु विश्वं) । (वृत्रहत्ये अन्वनु) ।

38. ऋषिर्.ह दीर्घश्रुत्तम - 1.6.12.2

(Ghana vaakyam given in GS)

38.1 <mark>पदानि</mark> – ऋषिः । ह । दीर्घश्रुत्तमः ।

घन पूर्व पदानि – ऋषिः ह ह ऋषिः ऋषिः ह दीर्घश्रुत्तमः

दीर्घश्रुत्तमः ह ऋषिः ऋषिः ह दीर्घश्रुत्तमः ।

घन वाक्यम् – ऋषिर्. ह हरिष्र्. ऋषिर्. ह

दीर्घश्रुत्तमो दीर्घश्रुत्तमो हर्षिर्. ऋषिर्. ह दीर्घश्रुत्तमः ।

- 39. पक्वमैरय आ सूर्यम् 1.6.12.3
- 40. **गायत्रिणो गायत्रिणो ऽर्चन्त्यर्कमर्किणः** 1.6.12.2 &1.6.12.3
- 41. अ्होमुचे प्र भरेम (अ्होमुचे ऽ्होमुचे)- 1.6.12.3
- 42. **पार्यादिन्द्रमहः। (अहो अहः)** 1.6.12.3
- 43. अनवस्ते रथम् 1.6.12.6

अनवः। ते। = (ते ऽनवो ऽनवः)

घनसन्धः – प्रथम काण्डे षष्ठः प्रश्नः (1.6)

- 44. अप्हसो यत्र (अप्हसो अप्हसः) 1.6.12.3 (alopam)
- 45. अधस्पदं तमीं कृधि यो अस्मार् अभिदासति॥ 1.6.12.4

कृधि। यः। =। (कृधि यो यस्कृधि)। (अस्मा ए अस्मान्)

- 46. अपानुदो जनमित्रयन्तमुरुं देवेभ्यो अकृणोरु लोकं ॥ -1.6.12.4 अप । अनुदः । = (अपानुदो ऽनुदो अपापानुदः)
- 47. भामितो ऽमित्रस्याऽभिदासतः ॥ 1.6.12.5

अमित्रस्य । अभिदासतः । =(अभिदासदो अभिदासदो अमित्रस्य)

- 48. अवर्द्धयन्नहये हन्तवा उ ॥ 1.6.12.6
- 49. अनश्वासो ये पवयोऽरथा (लोपम्) 1.6.12.6

Section 2 - Katina Ghana panchaati

- 50. सं त्वा सिञ्चामि यजुषा 1.6.1.1
- 51. अग्निर्मा दुरिष्टात् पातु 1.6.3.1
- 52. अगन्म सुवः सुवरगन्म 1.6.6.1
- 53. बभूव स प्रजंज़े स वावृधे । 1.6.6.4
- 54. वा आरण्यमिन्द्रियमेव 1.6.7.4
- 55. **एवैनं ँयुनिक यज्ञस्य** 1.6.10.2
- 56. कुरुते सँवथ्सरे 1.6.10.3

घनसन्धः – प्रथम काण्डे षष्ठः प्रश्नः (1.6)

- 57. यो वै संप्तदशं प्रजापतिं 1.6.11.1
- 58. उदयनं वैद प्रतिष्ठितेनारिष्टेन 1.6.11.2
- _ _ _ । । । 59. श्रौषडित्युपावास्नाग्यजेत्युदनैषीद्ये यजामह – 1.6.11.3
- 60. **अजनयन्. ये यजामह इति** 1.6.11.4

--- प्रथम काण्डे षष्टः प्रञ्नः समाप्तः ---

घनसन्धिः – प्रथम काण्डे सप्तमः प्रश्नः (1.7)

1.7 प्रथमकाण्डे सप्तमः प्रश्नः –(याजमान ब्राह्मणं)

Section 1 - General panchaati 1 तामाह्रियमाणामभि मन्त्रयेत सुरूपवर्.षवर्ण एहीति पशवः (कम्पम्) - 1.7.1.1 2 यज्ञोऽसुराज् अदुहत् – (असुराज् असुरान्)-1.7.1.1 3 सा मे सत्याऽऽशीरस्य यज्ञस्य - 1.7.1.2 4 स्तना इडोपहू तेति वायुर्वथ्सो यर्.हि होतेडामुपह्वयेत तर्.हि यजमानः - 1.7.1.2 5 स त्वा इडामुप ह्रयेत य इडामुपहूयात्मान मिडायामुपह्रयेतेति सा नः प्रिया सुप्रतूर्तिर्मघोनीत्याहेडामेव - 1.7.1.4 6 अक्षितिमेवोपैति कुर्वतो मे मोप दसदित्याह - 1.7.1.6 7 सा न छिनती(3) इति छिनतीति होवाच - 1.7.2.1 8 न छिनती(3) इति न छिनतीति होवाच - 1.7.2.4 9 वाव तौ तत् पर्यवदतां या यज्ञे - 1.7.2.2 10. दक्षिणैवास्यैषाऽथो यज्ञस्यैव छिद्रमपि दधाति - 1.7.3.1 -(अपि छिद्रम्)

घनसन्धः – प्रथम काण्डे सप्तमः प्रश्नः (1.7)

- 11. तदन्वाहार्यस्यान्वाहार्यत्वं 1.7.3.2
- 12. यज्ञेन वा इष्टी पक्वेन पूर्ती 1.7.3.3
- 13. स त्वेवेष्टांपूर्ती प्रजापतेः 1.7.3.3
- 14. वै देवा उज्जितिमनूदजयन् 1.7.4.2
- 15. तर्.हि ब्रूयादेमा अग्मन्नाशिषः 1.7.4.3
- 16. पशूनाप्नोत्यास्य प्रजायां 1.7.4.6
- 17. ध्रुवामेवाऽऽप्याययति तामाप्यायमानां 1.7.5.1
- 18. लोकाननपजय्यमभ्यजयन् (कम्पम्) 1.7.5.4
- 19. तस्मै ते मा ऽऽ वृक्षीत्याह (त्रि क्रमम्) 1.7.6.1
- 20. इत्येष वा अस्य लोकस्य प्रत्यवरोहो यदाहेदमहममुं 1.7.6.2
- 21. समिद्धो अग्ने मे दीदिहि समेद्धा ते 1.7.6.4
- 22. यज्ञ एति न नि वर्तते पुनः 1.7.6.7
- 23. तमभि नि वर्तते (कम्पम्) 1.7.6.7
- 24. अन्तरमृतमफ्सु भेषजम् (कम्पम्) 1.7.7.2
- 25. देव सवितः प्र सुव (अलोप अनुवाकम्) 1.7.7.1

```
घनसन्धिः – प्रथम काण्डे सप्तमः प्रश्नः (1.7)
```

```
26. पतत्री ते नोऽग्नयः पप्रयः पारयन्तु ॥ - 1.7.7.2
ते । नः । अग्नयः । पप्रयः । पारयन्तु ॥
(Ghanam given in GS)
26.1 <mark>पदानि</mark> – ते नः अग्नयः
घन पूर्व पदानि – ते नः नः ते ते नः अग्नयः अग्नयः नः
ते ते नः अग्नयः।
घन वाक्यम्-ते नो नस्ते ते नोऽग्नयो अग्नयो न स्ते ते
नोऽग्नयः।
26.2 पदानि -नः अग्नयः पप्रयः
घन पूर्व पदानि – नः अग्नयः अग्नयः नः नः अग्नयः
घन वाक्यम् – नोऽग्नयो अग्नयो नो नोऽग्नयः पप्रयः पप्रयो
अग्नयो नो नोग्नयः पप्रयः।
26.3 <mark>पदानि</mark> – अग्नयः पप्रयः पारयन्तु
धन पूर्व पदानि – अग्नयः पप्रयः पप्रयः अग्नयः अग्नयः
। । । । । प्रयः पारयन्तु पारयन्तु । अग्नयः अग्नयः पप्रयः पारयन्तु ।
```

```
घनसन्धिः – प्रथम काण्डे सप्तमः प्रश्नः (1.7)
घन वाक्यम् – अग्नयः पप्रयः पप्रयो अग्नयो ऽग्नयः पप्रयः
पारयन्तु पारयन्तु पप्रयो अग्नयो ऽग्नयः पप्रयः पारयन्तु।
27. देवस्याहर् सवितुः प्रसवे - (अलोप अनुवाकम्) - 1.7.8.1
    उत स्मास्य द्रवतस्तुरण्यतः – 1.7.8.3
28.
    आ मा वाजस्य प्रसवः – 1.7.8.3
29.
    आ मा गन्तां पितरा मातरा चाऽऽ मा सोमः - 1.7.8.3&1.7.8.4
30.
     समधद्ध्वमजीजिपत वनस्पतय - 1.7.8.4
31.
अजीजिपत । वनस्पतयः । = ( वनस्पतय ऽजीजिपतो )
32. क्षत्रस्योल्बमिस क्षत्रस्य योनिरिस - (अलोप अनुवाकम्) - 1.7.9.1
    अन्नाय त्वाऽनाद्याय त्वा वाजाय - 1.7.9.2
    जाय एहि सुवो रोहाव रोहाव हि सुवरहं
नावुभयोः सुवः - 1.7.9.1
35. वाजस्येमं प्रसवः - 1.7.10.1
36. अग्ने अच्छा वदेह नः प्रति नः सुमना भव।
प्र णो यच्छ भुवस्पते धनदा असि नस्त्वं ॥ - 1.7.10.2
पते । धनदाः । = (धनदा स्पते ), असि । नः । = (नो ऽस्यसि )
```

```
घनसन्धः – प्रथम काण्डे सप्तमः प्रइनः (1.7)
     अग्निरेकाक्षरेण - (अलोप अनुवाकम्)- 1.7.11.1
    विष्णुस्त्र्यक्षरेण त्रीन् - 1.7.11.1
 त्र्यक्षरेण । त्रीन् । = ( त्री अस्ती अत्रयक्षरेण )
PS 6.14 - trln followed by t becomes "trl(gg) st"
      चतुष्पदः पशूनुदजयत् – (पशू७ श्रतुष्पदः) – 1.7.11.1
39.
40. उपयामगृहीतोऽसि नृषदं त्वा - (अलोप अनुवाकम्)- 1.7.12.1
41. स हि घृणिरुरुर्वराय गातुः।
स प्रत्युदैद् धरुणो मद्ध्वः -1.7.12.2
42. अन्वह मासा अन्विद्वनान्यन्वोषधीरनु
(अलोप अनुवाकम्) - 1.7.13.1
     वावशाने अन्वापो अजिहत - 1.7.13.1
43.
वावशाने इति । अनु । आपः । = ( आपो अनु वावशाने )
```

अनु । आपः । = (अन्वाप आपो अन्वन्वापः)

PS 11.5 -'a' of anu does not elide (alopam) after ApO (ApaH)

44. इन्द्राणीमासु नारिषु - (कम्पम्) - 1.7.13.1

आ ते मह इन्द्रोत्युग्र समन्यवः – (कम्पम्) - 1.7.13.2 45.

घनसन्धिः – प्रथम काण्डे सप्तमः प्रश्नः (1.7)

47. इन्द्रमा हिवषा वयं । उभा हि हस्ता वसुना - 1.7.13.4

48. **द्वेषः सनुतर्युयोतु ॥** — 1.7.13.5

हेषः । सनुतः । = (सनुतर् हेषः) PS 8.8 - sanutaH visargam = r

49. प्रोष्वस्मै पुरोर्थमिन्द्राय शूषमर्चत । । अभीके चिदु लोककृथ् सङ्गे समध्सु – 1.7.13.5

Section 2 - Katina Ghana panchaati

- 50. पाकयज्ञं ँवा अन्वाहिताग्नेः 1.7.1.1
- 51. यजतेऽप्यन्यं यजमानं 1.7.1.2
- 52. मात्रे वथ्समुपावसृजति 1.7.1.3
- 53. कामयेत पशुमान्थ् स्यादिति प्रतीचीं 1.7.1.4
- 54. **स७श्रवा ह सौवर्चनसः** 1.7.2.1
- 55. अस्यै शरीरं गां वाव 1.7.2.2
- 56. उपाह्वथा इति होवाच 1.7.2.3

घनसन्धः – प्रथम काण्डे सप्तमः प्रश्नः (1.7)

- 57. इयं ँवै प्रजाः पराभवन्तीः 1.7.2.4
- 58. **धुवां ँवै रिच्यमानां** -1.7.5.1
- 59. अगन्म सुवः सुवरगन्मेत्याह 1.7.6.1
- 60. अन्तरमृतमफ्सु भेषजम् 1.7.7.2
- 61. अमीवाः ॥ एष स्य वाजी 1.7.8.3
- 62. अग्निरेकाक्षरेण वाचम् 1.7.11.1
- 63. अन्वह मासा अन्विद्वनानि 1.7.13.1

--- प्रथम काण्डे सप्तमः प्रश्नः समाप्तः ---

घनसन्धः – प्रथम काण्डे अष्टमः प्रश्नः (1.8)

1.8 प्रथमकाण्डे अष्टमः प्रश्नः – (राजसूयः)

Section 1 - General panchaati

- 1. मुञ्चेम-म्एहंसः स्वाहा नमः 1.8.1.1
- 2. मो षू ण इन्द्र पृथ्सु देवास्तुं स्म ते शुष्मिन्नवया -

(त्रि क्रमम्) - 1.8.3.1

- 3. यच्छूद्रे यदर्य एनश्चकृम (कम्पम्) 1.8.3.1
- 4. वस्नेव वि क्रीणावहा इषम् 1.8.4.1
- 5. देहि मे ददामि ते नि में धेहि नि ते 1.8.4.1
- 6. पितृभ्यों बर्.हिषद्भ्यों धानाः -1.8.5.1
- 8. **अस्तोषत स्वभानवो विप्राः** 1.8.5.1 & 1.8.5.2
- 9. सुविदत्रा एं अपीत यमेन ये 1.8.5.2
- 10. मनो न्वा हुवामहे 1.8.5.2
- 11. मेष्या अवाबं रुद्रमदिमह्यव देवं 1.8.6.2
- 12. परो मूजवतोऽतीह्य वततथन्वा 1.8.6.2

घनसन्धिः – प्रथम काण्डे अष्टमः प्रश्नः (1.8)

- 13. धेनुर्दक्षिणानैर्.ऋतं चरुं 1.8.9.1
- 14. एकादशकपालं प्रति निः (निर् णिष्पति) 1.8.9.2
- 15. कर्णाश्चाकर्णा⊌श्च तण्डुलान् 1.8.9.3

(तण्डुलान् तण्डुला⊌श्च)

- 16. देवसुवः स्थ त इममामुष्यायणम् 1.8.10.2
- 17. मित्र एवै-रगति-मतारीदसूषुदन्त यज्ञियां ऋतेन । । । व्यु त्रितो जरिमाणं न आनङ् – 1.8.10.2

नः । आनट् । = (आनण्णोनः)

(First letter followed by nasal becomes the nasal of its class – 'T' becomes N and the following naH becomes NaH(No)

- 18. अर्थेतः स्थाऽपां पतिरसि (पतिष्पतिः) 1.8.11.1
- 19. ऊर्ज एता अनिभृष्टा अपस्युवः 1.8.12.1
- 20. अविन्नो ज्यमसावामुष्यायणोऽस्यां -1.8.12.2
- 21. विड् द्रविणमुदीचीमातिष्ठानुष्टुप् त्वा 1.8.13.1
- 22. ईदृङ् चान्यादृङ् चैतादृङ् च 1.8.13.2
- 23. क्षत्राणां क्षत्रपतिरस्यति दिवस्पाहि 1.8.14.2

घनसन्धः – प्रथम काण्डे अष्टमः प्रश्नः (1.8)

- 24. हि एसिषं मा मां माता पृथिवी हि एसीदियदस्यायुं रस्यायुं में धेह्यूर्गस्यूर्जं मे धेहि युङ्कसि वर्चोऽसि वर्चो मिय धेह्यग्नये
- 1.8.15.1 *&* 1.8.15.2
- 25. ह्रथ्सः शुचिषद् वसुरन्तिश्वि—सब्द्रोता वेदिषदितिथि
 र्वुरोणसत् । नृषद् वरसदृतसद् व्योमसद्ब्जा गोजा ऋतजा
 ।
 अद्रिजा ऋतं बृहत् ॥ 1.8.15.2
- 26. स्योनामा सींद सुषदामा 1.8.16.1
- 27. पस्त्यास्वा साम्राज्याय 1.8.16.1
- 28. दिशोऽभ्ययं ए राजाऽभूथ् सुश्लोकाँ (4) सुमङ्गलाँ (4) सत्यगुजा(3)न् । (कम्पम्) - 1.8.16.2
- 29. प्रत्यङ् ख्सोमो अतिदुतः ।—(अतिदुतो अतिदुतः) -1.8.21.1 PS 11.17 - 'a' of atidrutaH does not elide
- 30. कुविदङ्ग यवमन्तो यवं चिद्यथा दान्त्यनुपूर्वं वियूयं। इहेहैषां कृणुत भोजनानि – 1.8.21.1
- 31. अग्नाविष्णू महि तत् (अलोप अनुवाकम्) 1.8.22.1
- 32. विधेम नमसा हविर्भिः। (हर्विभिर्. हर्विभिः) 1.8.22.2

घनसन्धः – प्रथम काण्डे अष्टमः प्रश्नः (1.8)

- 33. **बृहस्पते अति यदर्यो अर्.हात्** 1.8.22.2
- 34. देवानां "य इन्मनो यजमान इयक्षत्यभीदयज्वनो

भुवत्॥ - 1.8.22.4

- 35. <u>उत त्यदाश्वश्चियं ॥ निकृष्टं कर्मणा नञ</u>्जन प्रयोषत् 1.8.22.4 न।प्र। = (प्रप्रणनप्र)
- 36. विषूचीममीवा या नो गय-माविवेश । 1.8.22.5

Section 2 - Katina Ghana panchaati

- 37. अर्थेतः स्थाऽपां पतिः 1.8.11.1
- 38. शूरों वा पृष्टथ्सु कासुं चित् । 1.8.22.4

== प्रथम काण्डे अष्टमः प्रश्नः समाप्तः===

Alopa PrasanaH

1.1 to 1.8 (Kaandam 1, full) - is not Alopa PrasanaM

Alopa AnuvakaaH

- 1. उभा वामिन्द्राग्नी TS 1.1.14.1 to TS 1.1.14.4
- 2. कृणुष्व पाजः प्रसितिन्न TS 1.2.14.1 to TS 1.2.14.7
- 3. त्वमग्ने रुद्रो असुरो TS 1.3.14.1 to TS 1.3.14.8
- 4. **ईयुष्टे ये पूर्वतरामपंश्यन्** TS 1.4.33.1 to TS 1.4.33.1 (1 panchaati)
- 5. **धाता रातिः संवितेदं** TS 1.4.44.1 to TS 1.4.44.3
- 6. **यस्त्वा हृदा कीरिणा –** TS 1.4.46.1 to TS 1.4.46.3
- 7. उपप्रयन्तो अद्ध्वरं मन्त्रं TS 1.5.5.1 to TS 1.5.5.4
- 8. **वैश्वानरो न ऊत्याऽऽ प्र यातु** TS 1.5.11.1 to TS 1.5.11.1
- 9. **इन्द्रं वो विश्वतस्परि हवामहे** TS 1.6.12.1 to TS 1.6.12.6
- 10. **देव सवितः प्र सुव** TS 1.7.7.1 to TS 1.7.7.2
- 11. देवस्याहर् संवितुः प्रस्वे TS 1.7.8.1 to TS 1.7.8.4
- 12. **क्षृत्रस्योल्बमिस क्षृत्रस्य योनिरिस –** TS 1.7.9.1 to TS 1.7.9.2
- 13. वाजस्येमं प्रस्वः सुषुवे TS 1.7.10.1 to TS 1.7.10.3
- 14. **अग्निरेकाक्षरेण वाचमुदजयदश्विनौ** TS 1.7.11.1 to TS 1.7.11.2

घनसन्धिः - Misl details - 1.1 to 1.8

```
15.उपयामगृहीतोऽसि नृषदं - TS 1.7.12.1 to TS 1.7.12.2

16.अन्वह मासा - TS 1.7.13.1 to TS 1.7.13.5

।

17.अग्नाविष्णू महि तद्वां - TS 1.8.22.1 to TS 1.8.22.5
```

Punarukta alopa Vyaakyaani

आयुर् यञ्जेन, वाजश्च, प्राणम् म, आयुरेव च । पवस्व, व्रतपाः, सूर्ये परोऽग्न आदयः पुनः । येनाग्ने, ऽस्मिन्थ् सधस्थे, च वाज्यध्वनत्वेनैक्यतः । (व्यासिशक्षा) (6.4 & 6.5

1. आयुर्यज्ञेन कल्पतां प्राणो यज्ञेन कल्पता-मपानो यज्ञेन कल्पतां (TS 1.7.9.1 & 9.2) & (TS 4.7.10.2)

<mark>[कल्पताम् । अपानः । (Alopam)</mark>]

(कल्पतामपानो अपानः कल्पतां कल्पतामपानः)

2. वाजश्च प्रसवश्चापिजश्च - (TS 1.7.9.1) (TS 4.7.11.2)

<mark>[च । अपिजः । (Alopam)]</mark> = (आपिजो अपिजश्चचापिजः)

3. आयुर्दा अग्ने हिवषो - TS 1.3.14.4, TS 3.3.8.1

[<mark>आयुर्दाः । अग्ने । (Alopam)]</mark> = (आयुर्दा अग्ने अग्न आयुर्दा आयुर्दा अग्ने)

4. अग्ने पवस्व स्वपा अस्मे वर्चः—TS 1.3.14.8, TS 1.5.5.2, TS 1.6.6.2

[अस्मे । वर्चः । (Alopam)] = (अस्मे वर्चो वर्चो अस्मे अस्मे वर्चः)

घनसन्धिः - Misl details - 1.1 to 1.8

- 5. त्वमग्ने व्रतपा असि देव TS 1.1.14.4, TS 1.2.3.1, TS 6.1.4.6-only this part)

 [त्वम् । अग्ने । (Alopam)] = (त्वमग्ने अग्ने त्वं त्वमग्ने)

[दधिक्राव्.ण्णः । अकारिषम् ।] – _(Alopam)

Punarukta lopa Vyaakyaani

पुनरुक्तं यतः पञ्च पदिमत्युत्तरं च वा ॥ पूर्ववद् भवति ज्ञेयं सर्वत्रापि विचक्षणैः ॥ ४२ ॥ ऋक्षु ब्राह्मण वाक्येषु हि अलं द्वित्रिपदादिकं ॥ ७० ॥ (jata maniH)

परित्वा, पुनरूर्जा ऽयं नोऽस्यराती ऽयोपि च । सप्तते ऽपो अनुत्वग्नेत्वं गोमांश्चाथि रोचने । चित्रं च भवतं द्रप्सः सहस्व पुनरैक्यतः ॥ ७२ ॥ (vyasa siksha)

1. परि त्वाऽग्ने पुरं वयं विप्रज् सहस्य धीमहि । । । । । धृषद्वर्णं दिवेदिवे भेतारं भङ्गुरावतः ॥ тs 1.5.6.4, 4.1.2.5

[त्वा । अग्ने । = (त्वा ऽग्ने ऽग्ने त्वा त्वा ऽग्न) = [(Iopam)]

2. पुनरूर्जा नि वर्तस्व पुनरग्न इषाऽऽ*युषा । पुनर्नः पाहि विश्वतः ॥

सह रय्या नि वर्तस्वाग्ने पिन्वस्व धारया ।

। विश्वफ्स्निया विश्वतस्परि ॥ TS 1.5.3.3, TS 4.2.1.3, TS 4.2.1.4

[<mark>पुनः । अग्ने ।]</mark> = (पुन रग्ने ऽग्ने पुनः पुन रग्ने) = (lopam)

```
3. अयन्नो अग्निर्वारेवः कृणोत्वयं मृधः पुर एतु प्रभिन्दन्न् ।
   अय ए रात्रूञ्जयतु जर् हषाणोऽयं वाजं जयतु वाजसातौ ॥
   TS 1.3.4.1, TS 1.4.46.3 = (lopam)
```

<mark>अग्निः । वरिवः ।</mark> = (अग्निर् वरिवो वरिवो अग्निरग्निर् वरिवः)

4. निर्भेक्तः स यं द्विष्मो विष्णोः क्रमोऽस्यरातीयतो हन्ता TS 1.6.5.2, TS 4.2.1.1 = (lopam)

<mark>असि । अरातीयतः ।</mark> = (अस्यरातीयतो ऽरातीयतो ऽस्यास्यरातीयः)

- 5. सप्त ते अग्ने समिधः सप्त जिह्वा-TS 1.5.2.4, TS 1.5.3.2, TS 4.6.5.5 (अग्ने समिधः समिधो ऽग्ने ऽग्ने समिधः) = (lopam)
- 6. अपो अन्वचारिष एं रसेन समसृक्ष्मिहि। पयस्वाण् अग्न आ उगमं तं मा सण् सृज वर्चसा ॥ TS 1.4.45.3, TS 1.4.46.2

<mark>अपः । अनु</mark> = (अपो अन्वन्वपो ऽपो अनु) = (lopam)

7. अग्ने त्वं नो अन्तमः । उत त्राता शिवो भव वरूतथ्यः ॥ तं त्वा शोचिष्ठ दीदिवः । सुम्नाय नूनमीमहे सिखभ्यः ॥ वसुरग्नि वसुश्रवाः । अच्छा निक्ष द्युमत्तमो रियं दाः ॥ TS 1.5.6.2 & 3, TS 4.4.4.8 <mark>नः । अन्तमः</mark> = (नो अन्तमो ऽन्तमो नो नो अन्तमः) = <mark>(lopam)</mark>

```
घनसन्धिः - Misl details - 1.1 to 1.8
```

```
 गोमां अग्नेऽविमां अश्वी यज्ञो नृवथ्सखा सदिमदप्रमृष्यः ।

   इंडावा ए एषो असुर प्रजावान् दीर्घो रियः पृथुबुद्ध्नः सभावान् ॥
   TS 1.6.6.4, TS 3.1.11.1
<mark>गोमान् । अग्ने ।</mark> = (गोमा(ग्म्) अग्ने ऽग्ने गोमान् गोमा(ग्म्) अग्ने)=
(lopam)
9. चित्रं देवाना-मुदंगादनीकं चक्षुं र्मित्रस्य वरुणस्याऽग्नेः।
   आऽप्रा द्यावापृथिवी अन्तरिक्षण् सूर्य आत्मा जगतस्तस्थुषश्च ॥
   TS 1.4.43.1, TS 2.4.14.4
<mark>अन्तरिक्षम् । सूर्यः</mark> । = (अन्तरिक्ष(ग्म्) सूर्यः सूर्यो ऽन्तरिक्ष मन्तरिक्ष(ग्म्)
सूर्यः ।) =<mark>(Iopam)</mark>
10. भवतं नः समनसौ समोकसावरेपसौ । मा यज्ञ 🗸 हि 🗸 सिष्टं
   मा यज्ञपतिं जातवेदसौ शिवौ भवतमद्य नः ॥
   TS 1.3.7.1 & 2, TS 4.2.5.1 & 2
अद्य । नः = (अद्य नो नो ऽद्याद्य नः) =(Iopam)
11.सहमानमसि सहस्वारातीः सहस्वारातीयतः सहस्व पृतनाः
   TS 1.6.1.1, 4.2.9.2
<mark>सहस्व । अरातीयतः</mark> । = (सहस्वा रातीयतो ऽरातीयतः सहस्व सहस्वा
रातीयतः । ) = (lopam)
```

घनसन्धिः - Misl details - 1.1 to 1.8

Three or Four pada jatai

त्रिपद प्रभृतिन्यायो लोप-अलोपेषु विद्यते ॥ तत्र स्थमन्य युक्तं चेत् पूर्वधर्मो न विद्यते ॥ आक्रम्याद्ध्वनो, भवति अग्रे, पावको ऽर्पयति, इति च ॥ विषयो ऽङ्गिर इति एव क्रम्येत्यादि च लुप्यते ॥ जटा मणि – 75

None for this kaandam

घनसन्धिः - Misl details - 1.1 to 1.8

Dvi padam

सुवः सुवः 1.6.6.1

रोहवे रोहवे 1.7.9.1

Tri kramam

1. मा आ स्थात् 1.1.2.2

2. प्रियधा आ विसत 1.3.8.1

पूशा आ अधत्त 1.5.1.2

4. उत्या आ प्र 1.5.11.1

कृत्वा आ धत्ते 1.5.4.1

6. मा आ विशत 1.5.6.3

7. मा आ वृक्षि 1.7.6.1

8. मो सु नः 1.8.3.1

== घनसन्धिः – प्रथम काण्डः समाप्तः ===